

Pavlin.si -> same zanimive stvari

Šola, MTB, potepanja, elektronika, foto

Višinski diagram	Manjka GPX zapis.
-------------------------	-------------------

Minutnik

Ena najbolj znanih zaganjalk (izvir z nihajočim pretokom) v Sloveniji in edina na območju Gorjancev. Izvira v dolomitnem pobočju. Pretok vode (od 0,5 do 1,5 l/s; 8 °C) se ritmično spreminja v skoraj pravilnih dvominutnih presledkih, ob večji suši tudi presahne.

Minutnik (vir: IAS)Minutnik (vir: wikipedia,
avtor: Mich973)

O GORJANCIH IN MEJI, O VODI, KI JE NI IN KI CURLJA NA VSAKEM
KORAKU
ČUDEŽNA GORJANSKA VODA
IN
ROŽA ROŽ

Že Janez Trdina je v svojih Bajkah in povestih pisal o čudežni vodi z Gorjancev, domačini pa vedo, da ne gre za pravljice, ampak za resničnost - Kako je postarano grajsko gospo pomladila voda iz izvira Gospodična - Izvir Minutnik, ki je bil nekdanji last Prešernovega prijatelja Smoleta, brizga kot gejzir in vrača življenjske moči

Malokatera gora na Slovenskem ima tako bogato mitologijo in toliko izvirov zdrave pitne vode kakor Gorjanci. Udejanjena je v Bajkah in povestih o Gorjancih, ki jih je spisal bard Dolenjske Janez Trdina, in še vedno živih pripovedih o Kukovi gori, ki se spletajo v legende, čeprav je tudi do sem že segla kričeča nevšečnost civilizacije in ogrozila starodavni mit o žalik ženah, škratih in čarovnicah, ki so z vrha Sv. Jere, tako kot s Slivnice ob Cerknškem jezeru, letale na Klek. Zares živ in večni božji dar Gorjancev pa je voda, neoporečna in čista, če se lahko govori v teh časih o neoporečni čisti vodi, ki ji nekateri pripisujejo tudi zdravilno moč.

Posebna znamenitost Gorjancev je vsekakor znameniti izvir Gospodična pri Koči Vinka Paderšiča, ki je čarobni napitek za večno mladost, kakor je izpričano v davni pripovedi, ki še danes živi. Hudo bolna in postarana mehovska grajska gospa se je pomladila in ozdravela, ko se je napila te čiste studenčnice, in še dandanašnji vrli Podgorci in Belokranjci verjamejo v ta čudežni izvir. Romarji k studencu Gospodična prihajajo z vseh koneev sveta in to vodo odnašajo s seboj na dolga potovanja.

Jordan čudežni izvir

Drugi tak skoraj neznan izvir, ki mu prav tako pripisujejo čudežno zdravilno moč, je izvir Jordan na pol poti med Vahto in Gospodično, kjer boste naleteli na procesijo čakajočih, ki natakajo vodo in jo odnašajo v dolino.

Roman Zaletelj, revirni gozdar Zavoda za gozdove RS, ki skrbi za Gorjance vse od Pendirjevke nad samostanom Pleterje do Skrbca na obronkih kočevskih gozdov pripoveduje: "Čeprav so Gorjanci znani po tem, da nimajo vode, saj jo morajo do planinskih koč dovažati s čisternami, je premorejo neizmerne količine in imajo neusahljive izvire. Še posebej je znan Minutnik pri gradu Prežek, nekoč v lasti Andreja Smoleta, Prešernovega prijatelja, ki vsakih nekoliko minut izbruhne kot gejzir in se spet umiri. Pravijo mu svetovni fenomen. Da je ta voda tudi zdravilna, pripovedujejo ljudje, ki jo pijejo že leta in leta, in trdijo, da jim vrača življenjske moči. Ob izviru teče najbolj znan gorjanski potok Pendirjevka in z malo domišljije, podjetnosti in kakšnim mecenom bi lahko tu napravili zemeljski raj, saj priteče ta edinstvena voda izpod gorjanskih košenic, kjer rastejo šentjanževka, arnika, svišč, jelenov jezik, srčna moč in še veliko drugih zdravilnih zeli. Tam blizu, pravijo, je njega dni stanoval celo gorjanski vrag, ki je čuval zaklad. Na grebenu nad dolino Kobile in Pendirjevke ob Vlaški poti pa stoji deset metrov visok Jarčev kamen. Blizu je tudi Huda peč, v kateri se skriva škrat Taus, in še veliko je vsega, karje navdihnila voda. Tudi zato se ji reče čarobni gorjanski napoj."

Pomozi Bog zdravilo za mačka

"Čeprav na vrhu Gorjancev res nimamo vode," pripoveduje Ivan Kos, najemnik počitniškega doma Pri Miklavžu, "in čeprav imamo do Gregorjevega studenca v dolžini dveh kilometrov že napeljan vodovod, pa nam inšpekcije ne dovolijo priključka, imamo tu gori skoraj vse. Še dandanašnji se vidi, kje je bilo nekoč jezero. Legenda pripoveduje, da je nekoč v njem utonila deklica z volmi. V Stopiče pri Težki vodi, kjer je glavno zajetje vode za Novo mesto, pa so priplavali rogovi in kita deklških las. Po drugi verziji pa so priplavali pri Gorenji Stari vasi pri Šentjerneju. Imamo odličen zrak, veliko zdravilnih rož in zeli ter prvovrstne češnje, ki pozno dozori in ki so zato še posebej odlična poslastica. Imamo veliko divjadi, tudi volka in medveda. Priletita tudi orel škarnik in sokol selec. Imamo krokarje, ki domujejo v pečinah Pendirjevke in Kobil. Vedno imamo na zalogi tudi vodo iz Minutnika in Jordana, ki postaja vse bolj znan zaradi posebne milosti čiščenja duše. Pravijo mu milostni izvir, saj ima ime po reki Jordan iz svetopisemske dežele Palestine. Obzidali in uredili so ga gozdni delavci kmalu po drugi svetovni vojni. Tam blizu, čisto skrit radovednim očem, pa je izvir Pomozi Bog. Pravijo, da je to najboljše zdravilo za mačka, ki je v podgorskih in belokranjskih krajih kar udomačena nadloga."

Izviri pitne vode na Gorjancih so še: Kobile, Pendirjevka, Vrtaški potok, Gregorjev studenec, Glažuta, Gorjanski potok ali Palež pa Pesjak in v vasi Konec že v Podgorju Zagrodek. In še bi lahko naštevali," pravi Roman Zaletelj, ki je že petnajst let gorjanski logar in ki pozna vse skrivnosti tega veličastnega gorovja. ki deli Slovenijo in Hrvaško in ki zaradi meje od časa do časa povzroča tudi vročo kri.

Meja - vrata prijateljstva

"Z mejo pa je takole. Vse pogorje Gorjancev je sedaj v zasebni lasti. Lastnikov je več in med njimi so tudi veleposestniki. Naštejmo jih nekaj: Gozdna posest Gorjanci, Gozdna posest Kalinovih, Gozdna posest Kartuzija, Gozdna posest Ljubljanske škofije. Veliko je tudi malih posestnikov. Sv. Jera in Trdinov vrh, simbol Gorjancev, sta v posesti družine Hren, Slovencev, ki živijo v Clevelandu v Združenih državah Amerike. V resnici so tako Sv. Jera kot Trdinov vrh in Sv. Ilija na hrvaški strani že od nekdaj simboli odprtih vrat in prijateljstva med Žumberčani in Kranjci, med Hrvuti in Slovenci, tako naj tudi ostane in v to ne mešajmo politike," pravi Vojko Merhar, oskrbnik koč pri Gospodični in tisti, ki že več kot deset let vztraja v gorskem gorjanskem turizmu in ki je prijetem sogovornik in gostitelj, in tisti, ki varn skuha odličen divjačinski golaž in nazdravi z gorjanskimi zeliščnimi napitki, ki jih pripravlja sam. Natoči vam čiste zdravilne in hladne studenčnice. ki priteče izpod stoletnih gorjanskih bukev, in vam pove, kje raste čudovita pontska azaleja, izjemna botanična redkost, ter vas pouči, da je lepo in prav, če prazno steklenico odnesete v dolino v smetnjak in na ta način pomagate k ekološko lepši in kulturnejši podobi Gorjancev.

LADISLAV LESAR ; nedeljski dnevnik ; 5.8.2001

